

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 157/16

Møtedato: 01.12.2016

Dato: 17.11.2016

Arkivsaksnr: 2016/9117

Endringer i grads- og studieforskrift – Dysleksiattester. Ny behandling

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 138/16 punkt c) og d) Endring i Universitets grads- og studieforskrift <http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2016-138.pdf>
- UU-sak 62/16 Endringer i grads- og studieforskriften – Dysleksiattester Ny behandling http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/uu-mote_9_november_2016_2_.pdf

Saken gjelder:

Saken er en oppfølging av styresak 138/16 *Endring i Universitets grads- og studieforskrift*, punkt c) og d), som ble behandlet av Utdanningsutvalget og senere Universitetsstyret i oktober 2016. Styret vedtok de fleste av forslagene som kom fra Utdanningsutvalget, men valgte å sende saken tilbake når det gjelder ordningen med dysleksiattest. Nytt enstemmig vedtak i Utdanningsutvalget er at dysleksiattest ikke skal legges ved til sensur. Dette vedtaket fremmes derfor på nytt for styret. Også forslaget om endret frist for å søke om tilrettelegging ved vurdering fremmes på nytt.

Universitetsdirektøren rår til at universitetsstyret gjør disse endringene i grads- og studieforskriften for UiB:

Forslag til vedtak:

1.
 - a) § 6.13.1 (2) punkt g) skal lyde: «bruk av datamaskin eller andre tekniske hjelpemidler med støtte for rettskriving, talesyntese o.a., eller bruk av penn og papir»
 - b) § 6.13.1. (4) skal lyde: Kandidaten bes ta stilling til om sensor skal informeres om at kandidaten har dysleksi.
 - c) § 6.13.2 skal lyde: Fristen for å søke om tilrettelegging er samtidig med fristen for vurderingsmelding.
2. Endringene i punkt a) og b) ovenfor trer i kraft fra 1. august 2017, mens endringen i punkt c) ovenfor trer i kraft fra 1. januar 2017.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

17.11.2016/Per Gunnar Hillesøy/John Abel/Christen Soleim

Vedlegg: Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
157/16

Møtedato:
1.12.2016

Arkivsaksnr:
2016/9117

Endringer i grads- og studieforskrifter - Dysleksiattester Ny behandling

Bakgrunn

Dette er en fortsettelse av en sak som ble behandlet av Utdanningsutvalget og senere Universitetsstyret i oktober 2016. Styret vedtok de fleste av forslagene som kom fra Utdanningsutvalget, men valgte å sende saken tilbake når det gjelder ordningen med dysleksiattest. Nytt forslag er vedtatt enstemmig i utdanningsutvalget. Dette fremmes derfor på nytt. Også forslaget om endret frist for å søke om tilrettelegging ved vurdering, som ble vedtatt enstemmig i Utdanningsutvalgets forrige møte, fremmes på nytt.

Universell utforming og tilrettelegging ved vurdering

Formålet med tilrettelegging, enten det gjelder dysleksi eller annet, er i grads- og studieforskriften uttrykt slik: «...å oppveie de ulemper sykdommen, skaden eller funksjonsnedsettelsen medfører, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørges for at studentene prøves likt, og at læringsutbyttet kan oppnås.»

Dette henger i sin tur sammen med uhl., som i § 4-3 (5) sier:

5) Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

I dag henføres dette gjerne under begrepet universell utforming, som bygger på grunntanken om at alle, uansett funksjonsevne, skal ha like muligheter. UiB driver et systematisk arbeid med universell utforming på mange felt. For studenter med lese- og skrivevansker kan vi nevne samarbeid med Statped Vest og Voksenopplæringen for utredning, lånerett ved Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, og samt at vi hjelper til med å formidle informasjon om tiltak fra NAV.

Ved tilrettelegging for studenter med lese- og skrivevansker, er dysleksiattester viktige redskaper til dette, men det må understrekes at formålet med dem er at de skal gi informasjon til de som skal ta stilling til hvilke tilretteleggingstiltak studenten skal få, og ikke minst til de som skal gjennomføre tiltakene. Det er disse attestene er egnet til, og det er derfor de er utformet som de er.

Under behandlingen i Utdanningsutvalget i oktober 2016, kom det fram fra flere som driver eksamenssensur og som har mottatt dysleksiattester, at attestene i praksis ikke gir sensorene informasjon som er relevant for sensurarbeidet.

Opplysning om at en bestemt kandidat har dysleksi, kan gis på enklere måter og i en enklere form, direkte fra administrasjonen til sensor. For eksamenskandidatene er det uansett viktigst at UiB bruker tilretteleggingstiltak som er best mulig egnet til å oppfylle formålet, både om å oppveie ulemper og å opprettholde de faglige kravene.

Vi har allerede i en årrekke brukt datamaskiner med retteprogram som tilrettelegging, ofte i kombinasjon med ekstra tid. Textpilot, som er innkjøpt etter vanlig anbudskonkurranse, har både retteprogramfunksjoner som er kraftigere og bedre enn det vi har brukt til nå, samt at

det tilbyr talesyntese. Det kan dermed tilby hjelp både til å lese og til å skrive. Det har støtte for både bokmål og nynorsk, og for engelsk. Textpilot vil være en klar forbedring for de fleste dyslektikerne. For de som har særlig tung dysleksi, kreves andre tiltak. Det viktigste, som tilbys også i dag, er skrivehjelp. Skrivehjelp for de med særlig tung dysleksi, skal vi uansett fortsette å tilby framover.

I dag er det en stor variasjon på lavere utdanningsnivå når det kommer til programmer og opplæring. På noen skoler er det god og systematisk opplæring, på andre skjer det i mindre grad. Vi vil tilby kurs hvert semester for studenter som har dysleksi.

Vi har nå hatt dialog med Dysleksi Norge (tidl. Dysleksiforbundet). De opplyste at de ikke har innvendinger mot at dysleksiattester til sensor bortfaller, og at institusjonene har stor grad av frihet her. Det viktigste, slik de ser det, er at de tilretteleggingstiltakene man bruker, har god nok virkning. Når det gjelder bruken av Textpilot, anbefaler Dysleksi Norge at universitetet i tillegg tilbyr produkter fra leverandøren MV Nordic, først og fremst lese- og skrive støtte i form av CD-Ord og IntoWords. I tillegg vil det være gunstig om studenter får bruke sin egen PC, med programmer/hjelpemidler som de har skaffet selv, og som de har trening i å bruke. Dette vil vi legge til rette for.

Fristen for å søke om tilrettelegging

Da saken ble returnert til Utdanningsutvalget, gikk det fram av oversendingsbrevet at den foreslåtte endringen av fristen for å søke om tilrettelegging ble knyttet til spørsmålet om dysleksiattest. Da dette forslaget ble fremmet første gang, var det ingen slik kobling. Fristen som er foreslått, er ment å gjelde for all tilrettelegging. Dette forslaget fremmes derfor på ny i samme form som før. Vi vil understreke at det er adgang til å fravike fristen når tilretteleggingsbehovet oppstår etter fristutløpet, og ellers i særlige tilfeller. Denne adgangen videreføres.

Konsekvenser for forskriften

Når det gjelder Textpilot, foreslår vi at dette ikke nevnes ved navn i forskriften, men heller at viktige funksjoner ved Textpilot og andre lignende verktøy beskrives mer generisk. Videre bør dette stå i «menyen» av tilretteleggingstiltak, jf. forslaget punkt a). For dysleksiattest vises til punkt b). I punkt c) foreslås på nytt en endring av fristregelen.

Endringsforslagene sammenlignet med dagens regler

§ 6.13.1 Tilrettelegging

(1) En student som på grunn av sykdom, skade eller funksjonsnedsettelse har vanskelighet med å gjennomføre en vurdering på vanlig måte, kan søke om tilrettelegging av vurderingen.

(2) Tilretteleggingen skal ha som formål å oppveie de ulemper sykdommen, skaden eller funksjonsnedsettelsen medfører, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørges for at studentene prøves likt, og at læringsutbyttet kan oppnås.

Tilrettelegging kan være:

- a) utvidet eksamenstid ved skoleeksamen
- b) utsatt innleveringsfrist ved hjemmeeksamen og lignende prøveformer
- c) anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
- d) skriftlig eksamen i stedet for muntlig

- e) muntlig eksamen i stedet for skriftlig
 - f) eget eksamenslokale
 - g) bruk av datamaskin eller andre tekniske hjelpemidler **med støtte for rettskriving, talesyntese o.a.**, eller bruk av penn og papir
 - h) skrivehjelp, døvetolk eller annen praktisk hjelp
 - i) overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
 - j) høytlesning av oppgaveteksten
 - k) høytlesning av besvarelsen for korrektur.
- (3) Dersom det innvilges bruk av datamaskin som særskilt tilrettelegging, kan det bestemmes at kandidatene ikke skal ha anledning til å bruke programmer for korrektur av rettskriving, grammatikk m.m.
- (4) **Kandidaten** ~~Studenten~~ **bes ta stilling til om** ~~kan be om at attest for dysleksi (anonymisert) legges ved kandidatens skriftlige besvarelse ved sensur, dersom dette har vært grunnlag for en innvilget tilrettelegging~~ **sensor skal informeres om at kandidaten har dysleksi.**
- (5) Studenter som ammer kan søke om tid til å amme i forbindelse med skriftlig skoleeksamen.

§ 6.13.2 Søknadsfrist

Frist for å søke om tilrettelegging er ~~en måned før eksamen eller~~ **samtidig med vurderingsmelding** ~~hvis fristen for oppmelding er mindre enn en måned før eksamen.~~ Fristen kan fravikes dersom funksjonsnedsettelsen oppstår etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Den primære funksjonen for dysleksiattester er å dokumentere eksamenskandidatens behov for tilrettelegging ved eksamen/vurdering. Tidligere har disse attestene vært vedlagt til sensur. Med de foreslåtte endringene vil sensor bare få beskjed om at eksamenskandidaten har dysleksi. Dette er en ordning som fullt ut ivaretar eksamenskandidatens rettigheter.

Det virker hensiktsmessig at studentene har en fast frist å forholde seg til når de skal søke om tilrettelegging. En slik frist medfører også en effektiv arbeidsflyt og forutsigbar saksbehandling.

17.11.2016/Per Gunnar Hillesøy/John Abel/Christen Soleim